

ανάλυση

Το άσυλο, και οι πολέμιοί του

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΤΣΙΟΔΡΑ

Πολύ μελάνι έχει χυθεί και πολλές ώρες συζητήσεων έχουν αναλωθεί για το πανεπιστημιακό άσυλο. Και τις επόμενες μέρες η συζήτηση θα γίνει ακόμη πιο έντονη, αφού η κυβέρνηση ετοιμάζεται να καταθέσει τον επίμαχο νόμο-πλαίσιο για τα ΑΕΙ. Ας επιχειρήσουμε να πάρουμε τα πράγματα από την αρχή: όλοι παραδέχονται ότι τα πανεπιστήμια είναι ένας ιδιαίτερος χώρος στον οποίο δεν μπορεί να παρεμβαίνει η αστυνομία όπως αλλού, για να μην εμποδίζεται κατά κανέναν τρόπο η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών.

Επ' αυτής της αρχής, ελάχιστοι διαφωνούν. Όλοι αναγνωρίζουν ότι η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών είναι το πρωτεύον στοιχείο της ακαδημαϊκής λειτουργίας και δεν νοείται πανεπιστημιακός χώρος δίχως τη διασφάλισή της. Διακινούνται σήμερα οι ιδέες απρόσκοπτα στους πανεπιστημιακούς χώρους; Η απάντηση είναι πως σε γενικές γραμμές «ναι». Η όποια παρεμπόδιση στη διακίνησή τους οφείλεται κυρίως στη δράση κάποιων μικρών ομάδων ή μεμονωμένων ατόμων.

Μήπως, λοιπόν, η λύση είναι η επέμβαση της αστυνομίας προκειμένου να προστατευθεί το δικαίωμα των υπολοίπων να μιλούν και να κινούνται ελεύθερα στον πανεπιστημιακό χώρο; Αν στο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, αυτό σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρχει πανεπιστημιακό άσυλο, αφού θα οδηγηθούμε στο παράλογο συμπέρασμα να θεωρήσουμε ως μοναδικό εγγυητή της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών την αστυνομία! Πάντα κάποιες μειοψηφίες έχουν και θα έχουν ακραίες συμπεριφορές.

Η ελευθερία έκφρασης πρέπει να ισχύει και γι' αυτές. Το μέχρι πού θα φθάνουν, ώστε να μην εμποδίζουν την ελευθερία έκφρασης των άλλων, δεν είναι υπόθεση της αστυνομίας αλλά της πανεπιστημιακής κοινότητας. Εκείνη πρέπει να καλλιεργήσει κλίμα και να δημιουργήσει προϋποθέσεις και συνθήκες ώστε να απομονώνονται αντιδημοκρατικές συμπεριφορές και να θεωρούνται καταδικαστέες.

Απάθεια και ανοχή σε ακραίες συμπεριφορές (όχι σε έκφραση απόψεων όσο ακραίες κι αν είναι) σημαίνει αδυναμία προάσπισης της ελευθερίας και τροφοδοτεί με επιχειρήματα εκείνους που τάσσονται υπέρ της επέμβασης της αστυνομίας.

«Αλήθεια, τι θα γίνει αν υπάρχει παρουσία της αστυνομίας; Υπάρχει κίνδυνος να γυρίσουμε στην εποχή του φακελώματος της δεκαετίας του '60;» είναι ένα από τα επιχειρήματα των υποστηρικτών της κατάλυσης του ασύλου. Κατ' αρχάς μπορεί να φανταστεί κανείς την πραγματοποίηση γενικών συνελεύσεων, συζητήσεων, εκδηλώσεων με την παρουσία της αστυνομίας; Ποιος θα μιλούσε ελεύθερα, όταν ξέρει ότι αυτά που λέει μπορούν να χρησιμοποιηθούν εις βάρος του;

Όσο για το «φακέλωμα», εκείνοι που υποστηρίζουν ότι «όλα αυτά ανήκουν στο παρελθόν» ας έχουν κατά νου τις πρόσφατες οδηγίες της Ελληνικής Αστυνομίας ενόψει πανεκπαιδευτικού συλλαλητηρίου, για τους κινδύνους επεισοδίων από την παρουσία συγκεκριμένων προσώπων σε λεωφορεία που μετέφεραν φοιτητές από επαρχιακά ΑΕΙ στην Αθήνα.

Τι γίνεται στις περιπτώσεις που τελούνται παράνομες πράξεις ή στον πανεπιστημιακό χώρο έχουν μπει κακοποιά στοιχεία ή καταστρέφεται δημόσια περιουσία; Σ' αυτές τις περιπτώσεις χρειάζεται πράγματι η επέμβαση αστυνομικής δύναμης και είναι δύσκολο να βρεθεί κάποιος που θα προβάλει «βέτο». Αν στην αντίληψη κάποιων περιέρχεται ότι κάποιος πανεπιστημιακός χώρος έχει γίνει άντρο διακίνησης ναρκωτικών ή λαθρεμπορίου, η αντίδραση είναι επίσης εύκολη και δεν χρειάζεται συνεδρίαση καμιάς επιτροπής.

Τα ναρκωτικά όμως δεν παρασκευάζονται στα πανεπιστήμια. Ερχονται απ' έξω. Αρα είναι εύκολη η σύλληψη κάποιου που επιχειρεί να μπει σε πανεπιστημιακό χώρο ή να βγει από αυτόν έχοντας στην κατοχή του ναρκωτικές ουσίες.

Αρα όλα λειτουργούν καλά και δεν πρέπει ν' αλλάξει τίποτα; Πράγματι κάποια πράγματα πρέπει ν' αλλάξουν. Κυρίως στη νοοτροπία των πανεπιστημιακών φορέων, που πρέπει να αντιληφθούν ότι η προάσπιση του ασύλου είναι δική τους υπόθεση, και όχι της αστυνομίας, που το τελευταίο πράγμα για οποίο ενδιαφέρεται είναι η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών.

tsiodras@enet.gr